

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТИ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.
Winnipeg, Man., Canada.

The Provincial
Library

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК X.

Ч. 38 (1091).

ВІСНОК, 3. КВІТНЯ 1928.

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, APRIL 3rd, 1928.

No. 38 (1091).

VOL. X.

СТРАЙК У ДЖЕНЕРАЛ МОТОРС В ОШАВІ ЗАКІНЧИВСЯ.

Робітники повертають до праці за стару платню, а остаточно справу платні вирішить рада помиріння.

ОШАВА, Ont., 30. березня. — Страйк в автомобільній фабриці Джeneral Моторс був закінчений нині по полудні на масовій мітингу, коли робітники прийняли пропозицію головного менеджера Г. А. Брауна, зроблену через федерального міністра праці Гінама. Робітники повернуть до праці в понеділок за стару платню, а остаточно справу платні вирішить рада помиріння, що буде зараз азначена.

До праці повернуть всі робітники. Ті з них, що тимчасово працювали в департаменті викінчування і що їм обтяго-

платню від 30 до 40 проц. будуть перенесені до інших робіт у фабриці.

ОШАВА, Ont., 31. березня. — За винятком кількох незгідних голосів, 3,000 страйкуючих робітників у місцевій автомобільній фабриці Джeneral Моторс оф Канада рішили вчора повернутися до праці. Спир між робітниками а компанією має поладити рада помиріння, назначена доміняльним міністром праці Гінамом, який спеціально в тій цілі прибув вчора до Ошави. Робота в фабриці має розпочатися в понеділок рано.

М. ЛІТВІНОВ ВІНС ПРОТЕСТ ДО СЕКРЕТАРЯ ЛІГИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 28. березня. — Максим Літвінов, голова радянської делегації на підготовчу конференцію роззброєння, що закінчилася тут кілька днів тому, вислав ноту до секретаря Ліги Націй, в якій протестує проти кінцевих висловів президента конференції Лоудена, який заступав Голландія. Літвінов наставляв, щоб його протест був включений у протокол конференції.

Щоб недопустити до обговорювання нової радянської пропозиції роззброєння, Лоуден при закритті конференції заявив, що він сподіється, що Радянський Союз буде брати участь в конференціях роззброєння в "конструктивній, а

не деструктивній дусі". Лоуден закрив конференцію після наради з британськими делегатами.

МОСКВА, 28. березня. — Радянський уряд сповістив, що не прилучиться до т. зв. міжнародного договору, який забороняє дозв зброї до Китаю. Таку заяву зробила Телеграфічна Агенція Радянського Союзу.

Радянський Союз заявив своє становище у відповідь на ноту японського уряду. Радянський уряд каже в своїй відповіді, що певні держави мають управлітєльовані становища в Китаю і не їм довозять туди зброю, але ї утримують там свої флоты і збройні сили.

ПОЛЬЩА Й ЛИТВА РОЗПОЧАЛИ ПЕРЕГОВОРИ В КЕНІГСБЕРГУ.

КЕНІГСБЕРГ, Німеччина, 30. березня. — Сьогодні розпочалася тут конференція представників Польщі і Литви, щоб поладити деякі спірні питання, що існують між обома державами.

Конференція відбувається на нейтральній території тому, що польський і литовський уряди не могли погодитися щодо місця конференції на польській або литовській землі. Вона обмежить лише до обговорення справи обміни консулятами між обома державами. Головна причина напружен-

них відносин між Польщею а Литвою, а саме загарбання Польяками литовського міста Вильна й околиці, не буде обговорювана на конференції і тим самим взаємні між обома країнами "не будуть цілком налагоджені."

ЗАВАЛИВСЯ БУДИНОК У ЦЕНТРИ МІСТА.

ВАРШАВА, 30. березня. — У центрі міста завалився вчора чотири-поверховий будинок, підчас чого найменше вісім осіб було убитих.

ЗА 5 ЛІТ ЗАСІВНА ПЛОЩА В С.Р.С.Р. МАЙЖЕ ПОВДВОЇЛАСЯ.

РИМ, 30. березня. — Міжнародний Інститут Рільництва отримав від радянського уряду відомості про засівну площу в Радянському Союзі. Ці відомості виказують, що дуже збільшилася площа, засіяна озимною пшеницею, яка за останніх п'ять років майже подвоїлася. Зате дещо зменшилася площа, засіяна озимним житою. Вона збільшується то зменшується з року на рік на не більше як 2 процент.

Інститут припускає, що пло-

ща, засіяна озимною пшеницею й житою, дійшла тепер до передової площі, або її перевищила її.

Минулої осені засіяно озимною пшеницею 27 мільйонів 794 тисяч акрів, а житою 67 мільйонів 423 тисяч акрів.

ГЕЛЬСІНГФОРС, Фінляндія, 30. березня. — Сьогодні арештовано кількох комуністів, яких обвинувачується, що вони пробували організувати військове повстання.

Буржуазні алдермени обронуяють інтереси електричної компанії

Міський комітет публичного безпеченства відкинув рекомендацію спеціального підкомітету, щоб домогтися від компанії привернення 5-центової оплати за переїзд стріткарюю. Тов. Колісник закидає буржуазним алдерменам, що вони обронуяють інтереси електричної компанії.

Помимо того, що Вінніпегська електрична компанія має кожного року величезні зиски, оплата за переїзд стріткарюю у Вінніпегу далі вноситься сім центів, а не п'ять, як це було дев'ять років тому назад. З метою розслідувати можливість привернення 5-центової оплати, при міській раді вибрано спеціальний підкомітет, до якого увійшли: комуністичний алдермен т. В. Н. Колісник, алдермен Симпкін з Незалежної Партії Праці й буржуазний алдермен Полфорд.

Після своїх розслідувань, підкомітет представив минулої середи на засіданні комітету публичного безпеченства свій звіт, в якому рекомендує, щоб місто зробило апликацію за приверненням старої оплати, яка вносила 5 центів. Звіт підписали алдермен Симпкін, голова підкомітету, й алдермен т. Колісник, член підкомітету. Другий член підкомітету, буржуазний алдермен Полфорд, не годився зі своїми двома колегами й зробив поправку, щоб справу назад передати до підкомітету з інструкціями дістати дійсні цифри й факти від транспортної компанії. Він казав, що комітет не має

достаточних причин домогатися привернення 5-центової оплати. Його поправка була ухвалена.

У своїм звіті підкомітет заявив, що в 1919 році, коли компанія зробила апликацію за підвишкою оплати, вона мала недобір. Адвокат компанії Ендерсон заявив тоді, що компанія просить підвишки на покриття дефіциту. Сьогодні справи стоять зовсім інакше — за один 1927 рік компанія мала \$637,052 надвишки. Якщо недобір оправдував підвишку оплати, то теперішні великі зиски компанії вповні виправдують домагання міста, щоб оплата була зменшена.

Всі буржуазні алдермени, члени комітету публичного безпеченства, включно зі згляданим алдерменом Полфордом, виступили проти рекомендації підкомітету на тій підставі, що нібито підкомітет не зібрав достаточного дійсних фактів, щоб виправдати своє домагання знизки оплати. В дійсности це був лише викрут, щоб голосувати проти рекомендації привернення 5-центової оплати. Як і в багатьох інших випадках, буржуазні алдермени показали тепер лише наймита-

ми електричної компанії. Комуністичний алдермен тов. Колісник, який забрав слово в обороні рекомендації підкомітету, виразно заявив, що алдермени, які не підтримують звіту підкомітету, покривають Вінніпегську електричну компанію. Він сказав, що як компанія має надвишку кожного року, то зовсім правильним є сподіватися нищої оплати за переїзд стріткарюю. Тов. Колісник заявив, що підкомітет зробив усё, що було потрібне, й предложив звіт, який виправдує міську раду домогатися нищої оплати.

Алдермени з Незалежної Партії Праці також промовляли за рекомендацією підкомітету й доказували слушність домагання знизки оплати.

Апликація на знизку оплати має бути внесена до компанії перед першим травнем. Щоб це було зроблено, рекомендація комітету мусить бути ухвалена міською радою, яка сходиться лише два рази на місяць. Отже лишається тільки один місяць часу, або два засідання міської ради. Відсилаючи рекомендацію назад до підкомітету, буржуазні алдермени умисно відволікали справу, щоб не було коли внести апликацію і щоб оплата за стріткарю остала та сама. Другу апликацію можна вносити аж на слідуючий рік в тім самім часі.

АМЕРИКА ПРИСТУПИТЬ ДО БУДОВИ КАНАЛУ В НІКАРАГВІ.

В сенаті Злучених Держав внесено законопроект, щоб внаслідок війни проти Нікарагви.

ВАШІНГТОН, 28. березня. — Демократичний сенатор МекКелар з Теннесі вніс вчора в сенаті законопроект, на підставі якого Злучених Держав негайно приступлять до будови каналу через Нікарагву, що має лучити Тихий океан з Атлантичським.

МекКелар закликав до негайного збудування каналу. На підставі законопроекту МекКелара має бути ухвалити 10 мільйонів доларів на розпочаття праці й видати бонди на 200 мільйонів доларів на покриття коштів будови цілого каналу.

ВАШІНГТОН, 27. березня. — В. В. Комберленд, бувший фінансовий дорадник до Гаїті, повернувшись вчора з Нікарагви, де він розслідував фінанси тої країни. Комберленд запропонував державному департаменту, щоб він позичив Нікарагві 12 мільйонів доларів. Велика частина цієї позички піде на заплата мимих шкід, які понесли американські інтереси в наслідок війни проти Нікарагви.

Позичка піде також на реорганізацію нікарагванської національної гвардії, якою командують американські офіцери.

ЗАКЛИКАЮТЬ ДО ОБОРОНИ ЧЛЕНІВ БІЛОРУСЬКОЇ ГРОМАДИ.

МІНСЬК. — Відбулись тут збори наукових робітників вищих шкіл міста і видатніших білоруських письменників, присвячені процесові білоруської Громади. Збори утворили комітет оборони Громади під головуванням народнього поета Білоруської Республіки Янка Купала. До комітету увійшли також: народній поет Якуб Колаас, проф. Вульфсон, проф. Почета і низка інших видатних наукових робітників і письменників Білоруси.

Комітет звернувся з відозвою до наукових і культурних діячів і трудящих цілого світу. У відозві говориться: "Ми представники науки й культури Білоруси, кровно зв'язані з трудящими Західної Білоруси, будуючи білоруську культуру у вільній країні, гаря-

че протестуємо проти політики польського уряду, скерованої на фізичне нищення білоруського народу. Ми протестуємо проти суду над цілою нацією й закликаємо трудящі маси братерських Радянських Республік розпочати широкий рух протесту проти акту класової розправи над селянами й робітниками Західної Білоруси. Ми закликаємо людей науки й культури і трудящих цілого світу преднатиснути до нашого обороння й протесту. Організуйте комітети оборони, надсилайте протести польському уряду, не дайте доконати нечувану несправедливість над цілою нацією. Зупиніть піднесену над трудящими масами Західної Білоруси руку польського фашизму".

БЕРГЕР ЗА ЗІРВАННЯМ ТОРГОВЕЛЬНИХ ЗНОСИН З РУМУНІЄЮ.

ВАШІНГТОН, 27. березня. — Соціалістичний конгресмен Віктор Бергер з Висконзін виступив резолюцією про зірвання торговельних зносин з румунським урядом, який влаштує погроми й угнітає національну меншости.

"Зірвання взаємин, по моему, становить найдрастичніший крок, майже те саме, що проголошення війни", каже Бергер, "і тому треба це зробити, щоб показати Румунії, що тепер не середовища, а 20-те століття, про що вона очевидно забула, бо поводитися супроти загарбаних нею національностей так, як поводитися в середовищі".

Конгресмен Емануель Селер з Нью Йорку вислав листа до державного секретаря Келого з проханням "додержати свої обіцянки про те, що він сипатиме з жертвами погромів в Румунії", і недопустити до планованої тут позички для Румунії в сумі 60 мільйонів доларів. Цю позичку годяться дати ньюйорські банкири на чолі з банківним домом Блейр і Компанія.

Селер інформує Келого, що Федеральний Банк в Нью Йорку мав би також взяти участь у вділенню "стабілізаційної позички" цьому найбільш бюрократичному і найбільш середовищному уряду в Європі".

ВЕЛИКИЙ ЗЕМЛЕТРУС У СМІРНІ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 31. березня. — Беззротні депеші кажуть, що четвертина Смирни була сьогодні знищена землетрусом, який убив 25 осіб і поранив багато інших. П'ятнадцять осіб було тяжко поранив, а 14 інших віднесли декші ушкодження.

ди нині досвіта Смирну, згинуло 38 осіб і 55 було ранених. Половина сусіднього села Турбалі, є знищена, а в селі Сейдікей було 10 осіб убитих і 40 ранених. Багато домів завалилося також у самій Смирні. Усі телеграфічні стовпи в околиці Смирни є повалені й комунікація цілком перервана. Відомости про землетрус дійшли до Константинополя через Конію.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 31. березня. — Підчас сімох годин стрих землетрусів, що навісти-

РІЖНІ ВІСТИ

ЖІНКИ В АНГЛІ ДІСТАНУТЬ ПРАВО ГОЛОСУ.

ЛОНДОН, 30. березня. — Законопроект, щоб надати жінкам повще 21 років право голосу, перейшов вчора у парламенті друге читання. Коли законопроект стане законом, він дасть жінкам два мільйони більше голосів, як мають чоловіки. Він мусить перейти третє читання й бути одобрений палатою лордів, закї стане законом.

За законопроектом було 387 голосів, проти 10. Ліберали й посли партії праці голосували за законопроектом і лише пару скрайних консерватистів були проти нього.

ЕГИПЕТ ВІДКИДАЄ ПРЕТЕНСІЇ БРИТАНІЙ.

КАІРО, Египет, 31. березня. — Египетський уряд вислав до Лондону сильну ноту, в якій зробив визов позиції Великої Британії в Египті. В ноті уряд відмовляється признати такі британські претенсії: 1) Щоб Велика Британія була відповідальна за оборону чужинських інтересів у Египті. 2) Щоб під згаданим претекстом Велика Британія могла вмішуватися до законодавчої влади або виконавчих органів египетського уряду.

11 ПОВСТАНЦІВ УБИТО І 13 СТРАЧЕНО.

ЛОНДОН, 30. березня. — Томас Дж. Ноуан, молодого лондонського кравця, засуджено на шість місяців в'язниці за риниме пачкування зброї й амуніції до Ірландії, що вважається змовою проти Ірландської Вільної Держави.

ЮНІЯ В АФРИЦІ ВСТУПИЛА ДО ПРОФІНТЕРНА.

МОСКВА. — Юнія негритянських машиністів у Сіра Леоне, британській колонії на західнім побережжю Африки, що має 1,322 членів, внесла апликацію, щоб її прийняти до Червоного Інтернаціоналу Професійних Союзів.

На недавнім засіданні виконавчого бюро Червоного Профінтерна, на яким відчитано апликацію, рішено прийняти в члени юню негритянських машиністів і вислати ї запрошення на четвертий конгрес Червоного Профінтерна.

КАМΠΑНИЯ НА ДОПОМОГУ ПОЛІТВЯЗНЯМ.

МІНСЬК. — По всій Білорусі широко розгорнулася кампанія допомоги політичним в'язням у Західній Білорусі й Польщі. За неоповними даними, останнього часу організації МОДР'у на користь політичним в'язням зібрали близько 12 тисяч карбованців. Хвиля протестів проти розправи над білоруською Громадою перекинулася в міста і в села, де на зборах селян ухвалено тисячі резолюцій протесту.

МІСТО МЕКСИКО, 30. березня.

— В боротьбі з федеральним військом у стейті Закатекас убито сьогодні 11 повстанців. Крім цього 13 повстанців узето в полон і над 12 з них відбувся военний суд, після чого їх страчено.

ФОРК ШЕ РАЗ ВНЕСЕ ЗАКОНОПРОЕКТ.

ОТТАВА, 29. березня. — П'ять разів від 1923 року буде внесений в парламенті законопроект, щоб депортація за бунт могла мати місце тільки після судової розправи й за судження обвинуваченого. Відомлення, що законопроект буде внесений, є зголошене на нинішнім денним порядку Робертом Форком, міністром імїграції. За кожним разом, коли внесено законопроект, його ухвалив парламент, однак він був відкинений сенатом.

ПОВІНЬ У ПРОВІНЦІ САСКЕЧЕВАНІ.

САСКАТУН, Саск., 30. березня. — Між 30,000 а 40,000 акрів фермерської землі є під водою, якої глибина вносить від пару до десяти стій. Двадцять-дев'ять родин, а можливо й більше, остали без даху над головою і втратили більшість своїх домашніх та господарських знарядів, а також збіжжя на засів, що буде великим ударом для фермерування в цім дистрикті. Таке є вкороткі положення в околиці Пайк Лейк, яку навістила повінь.

ЗАБОРОНЯЮТЬ СЕЛЯНАМ МАТИ ЗБРОЮ.

МІСТО МЕКСИКО, 27. березня. — У своїй кампанії роззброєння робітників і селян, які були узброєні в боротьбі проти контр-революції, уряд видав розпорядок, що ніякий селянин не може мати зброї без спеціального дозволу.

Політика уряду Калеса стає щораз більше консервативною.